nieuws

Doen fabrikanten van insecticiden wat aan bijensterfte?

nieuws

Tijdens een bezoek aan Hof ten Bosch in Huldenberg, een akkerbouw- en fruitteeltbedrijf dat met de hulp van toeleverancier Bayer pioniert inzake duurzaamheid, viel ons oog op een brochure over de gezondheid van bijen. Benieuwd wat een producent van insecticiden te vertellen heeft over de bescherming van de honingbij sloegen we de brochure open. Bayer schrijft dat de hoge wintersterfte vooral te wijten is aan pathogenen zoals de varroamijt en aan een verminderd voedselaanbod. Ongunstig weer door de klimaatverandering is eerder een extra stressfactor dan een oorzaak van bijensterfte. De chemiereus erkent dat insecticiden uiteenlopende effecten op bijen kunnen hebben en zet daarom in op een 'bijen-verantwoorde' toepassing van de technologie die het ter beschikking stelt van boeren en tuinders.

28 AUGUSTUS 2015 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:23

Lees meer over:
natuur
toelevering

Tijdens een bezoek aan Hof ten Bosch in Huldenberg, een akkerbouw- en fruitteeltbedrijf dat met de hulp van toeleverancier Bayer pioniert inzake duurzaamheid, viel ons oog op een brochure over de gezondheid van bijen. Benieuwd wat een producent van insecticiden te vertellen heeft over de bescherming van de honingbij sloegen we de brochure open. Bayer schrijft dat de hoge wintersterfte vooral te wijten is aan pathogenen zoals de varroamijt en aan een verminderd voedselaanbod. Ongunstig weer door de klimaatverandering is eerder een extra stressfactor dan een oorzaak van bijensterfte. De chemiereus erkent dat insecticiden uiteenlopende effecten op bijen kunnen hebben en zet daarom in op een 'bijen-verantwoorde' toepassing van de technologie die het ter beschikking stelt van boeren en tuinders.

Bayer laat er in de brochure 'Gezondheid en bescherming van bijen. Uitdagingen en oplossingen' geen enkele twijfel over bestaan dat de honingbij beschermd moeten worden zodat ze haar taak als honingproducent en bestuiver kan voortzetten. "Dat is van cruciaal belang voor de voedselproductie", klinkt het. Critici zullen moeilijk kunnen geloven dat een fabrikant van insecticiden het oprecht goed kan menen met de gezondheid van bijen. De brochure toont alleszins aan dat Bayer de bijenproblematiek zeer goed kent.

Volgens Hilde Van Dyck, Development & Registration manager bij Bayer CropScience, mogen we in de oprechtheid van Bayer geloven omdat de firma zich de verhoogde bijensterfte aantrekt, niet alleen vanwege het maatschappelijk belang maar ook uit welbegrepen eigenbelang. Dat eigenbelang doet onwillekeurig denken aan chemische gewasbeschermingsmiddelen uit het Bayer-gamma die onder druk komen te staan als ze een slechte naam krijgen vanwege bijensterfte. Van Dyck verrast ons met twee heel

andere redenen. “Bayer brengt niet alleen gewasbeschermingsmiddelen op de markt maar ook zaden en diergeneesmiddelen. Genetisch gemodificeerd koolzaad is een belangrijk product van Bayer voor de Amerikaanse markt. Grote koolzaadvelden in Canada zorgen voor de vermeerdering van het zaaizaad. Die velden moeten bestoven worden en dat maakt het succes van de zadenactiviteit van Bayer afhankelijk van de gezondheid van de bijenpopulatie.”
Rest nog de vraag wat Bayer, diergeneesmiddelen en bijen met elkaar te maken hebben. “De afdeling HealthCare, meer bepaald Animal Health, produceert al jarenlang bestrijdingsmiddelen tegen de voor bijen erg schadelijke varroamijt”, vertelt Van Dyck. Bayer heeft dus heel wat ‘bijenexpertise’ in huis: enerzijds onderzoekers die gewasbeschermingsmiddelen testen op hun schadelijke effecten op bijen, anderzijds medewerkers die zich bekwaamd hebben in de belagers van de bijengezondheid en de ontwikkeling van bijengeneesmiddelen.
De afdelingen HealthCare en CropScience hebben lang naast elkaar gewerkt. Sinds de oprichting van het Bee Care Center in Monheim (Duitsland) in 2012 worden de knappe koppen nu vaker bij elkaar gestoken. “Maar Bayer is al veel langer doordrongen van het belang van bijen”, zo drukt Hilde Van Dyck ons op het hart. “Nieuwe gewasbeschermingsmiddelen worden al decennialang getest op hun effect op bijen. De zoektocht naar nieuwe en steeds betere diergeneesmiddelen voor de bij heeft een even lange geschiedenis.” Specifiek tegen de varroamijt zouden er geen nieuwe producten in de pijplijn zitten, maar wel een verbeterde toedieningswijze om de bestrijdingsmiddelen in de korf op de juiste plaatsen te krijgen aan de juiste dosis en tezelfdertijd residuen in honing te vermijden.
Terug naar de brochure dan, waar de bijenproblematiek als volgt ingeleid wordt: “Ziekteproblemen en verliezen van honingbijen worden al eeuwenlang beschreven en kunnen worden toegeschreven aan verschillende oorzaken en combinaties daarvan. Tegenwoordig worden bijen geconfronteerd met nieuwe uitdagingen, inclusief relatief nieuwe plagen zoals de varroamijt, virusinfecties en andere pathogenen, soms onvoldoende voedselaanbod en weersomstandigheden die ongunstiger worden.”
De afgelopen tien jaar waren de winterverliezen van bijenkolonies (circa 30%) minstens tweemaal groter dan de gemiddelde verliezen in de periode daarvoor. Hoewel klimaatverandering vaker resulteert in ongunstige weersomstandigheden in bepaalde delen van de wereld is dit niet de voornaamste oorzaak van de bijensterfte. Bayer bestempelt ongunstig weer eerder als een extra stressfactor voor bijen en zet het daarmee op hetzelfde niveau als foutief gebruik van insecticiden.
De echte oorzaken zouden pathogenen en een ondermaats voedselaanbod zijn. Het jaar rond hebben honingbijen en wilde bijen nood aan kwalitatieve en diverse foerageermogelijkheden. Steeds meer open ruimte verdwijnt onder een laag beton, wat leidt tot verlies van leefgebied en bloemenvariatie. Gelijktijdig is er in de landbouw een steeds grotere concentratie aan gewassen om voldoende voedsel te produceren en aan de marktvraag te beantwoorden. Dit heeft volgens Bayer geleid tot kleinere aantallen bloeiende gewassen en bijgevolg tot een verminderd voedselaanbod voor bijen.
Landbouwmethoden kunnen op vele manieren de gezondheid van bijen beïnvloeden. De effecten van gewasbeschermingsmiddelen op honingbijen werden al in de jaren ’40 van de vorige eeuw onderzocht. Sindsdien is de wetenschappelijke kennis toegenomen en zijn ook de eisen in de testen van nieuwe bestrijdingsmiddelen aangescherpt. “Het is logisch dat een insecticide effect kan hebben op een insect als de honingbij, maar de verschillen zijn aanzienlijk”, aldus Bayer. “Het is dan ook van wezenlijk belang om ofwel de veiligheid voor bijen aan te tonen ofwel om maatregelen te treffen waardoor bijen minimaal worden blootgesteld aan insecticiden.”
Hilde Van Dyck heeft het in dat verband over een goede positionering van een middel door Bayer en een goede toepassingstechniek door de gebruiker. Dat laatste spreekt voor zich, dat eerste vraagt om verduidelijking. Van Dyck legt uit dat Bayer een insecticide in de markt kan zetten als coating voor zaaizaad zodat het zeer plaatselijk uitwerking kan hebben in het jonge en meest kwetsbare stadium van de plant. De fabrikant geeft via het etiket de gebruiker ook de boodschap dat een bepaald insecticide alleen toegepast mag worden buiten de periode waarin het landbouwgewas bloeit.
Vervolgens verduidelijkt Bayer in de brochure iets wat al vaker tot verwarring of verkeerde conclusies heeft geleid: “Laboratoriumonderzoek is gericht op de reactie van bijen op verschillende doseringen van gewasbeschermingsmiddelen, inclusief een doelbewuste overdosering. Dergelijk onderzoek is nuttig voor de productbeoordeling maar de resultaten mogen niet eenvoudigweg vertaald worden naar blootstelling onder veldomstandigheden.” De toets aan de praktijk is naar verluidt van wezenlijk belang. Soms kunnen negatieve effecten al worden voorkomen door eenvoudigweg niet te spuiten tijdens de bloei van het gewas. Bayer besluit dan ook met te zeggen dat de firma zich mede verantwoordelijk voelt voor een bij-verantwoorde toepassing van haar producten.
Meer info: Bayer Bee Care

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada